

5)

»Prepričati je seveda mogoče tudi z grožnjo, vodnim mučenjem ali hipnozo namesto z argumenti, in precej mogoče je, da logika ne bi imela ničesar povedati o teh sredstvih; vendar težko trdimo, da argument ni argument, ker izhaja *ex concesso*, ali da taki argumenti nimajo nikakršnih vrednostnih racionalnih meril.« (Hamblin, 1970/2004: 241)

Grožnjo, vodno mučenje ali hipnozo (lahko bi še kaj dodali) bi vsekakor lahko šteli kot napačna sredstva za zagotovitev prepričanja po standardnih in vodilnih teorijah argumentacije (če kaj takega sploh imamo). Kljub temu je o Hamblinovem poudarku vredno razmisliti: ta sredstva »prepričavanja« vendarle *so* argumenti. Morda niso racionalni *argumenti* v tradicionalnem pomenu, vendar pa lahko imamo (bolj ali manj) racionalna *merila* ali *razloge* za njihovo uporabo (vsaj v konkretnih okoliščinah).

Težave z napakami v sklepanju in argumentaciji

S tega vidika tudi lažje razumemo Hamblinovo trditev z začetka njegove knjige, da še ni bilo *knjige* o napakah v sklepanju: *Die Kunst, Recht zu behalten* Arthurja Schopenhauerja je po njegovem mnenju prekratka, *Book of Fallacies* Jeremyja Benthama je preozka, srednjeveške razprave, ki so večinoma komentarji Aristotela in njegove razprave *O sofistčnih dokazih zavračanja*, so po Hamblinovem mnenju »le deveta knjiga njegovih *Topik*« (Hamblin, 1970/2004: 11).

Stanje je torej tako, da nihče ni prav posebej zadovoljen s tem kotičkom *logike*, zaključuje Hamblin (in pri tem poudarja logiko, ne jezik).

Nemožnost klasificiranja napak v sklepanju in argumentaciji

Za to morda obstaja razlog. Četudi lahko v skoraj vsakem delu od Aristotela naprej preberemo, da je napačen argument tisti, ki *se zdi veljaven*, vendar *ni*, avtorji pogosto trdijo, da je napake nemogoče klasificirati (pravkar smo predstavili Hamblinov prispevek k tej nemožnosti). Hamblin sam navaja sledeče primere:

»Klasifikacija načinov, na katere lahko človek pride do napake, *ne* obstaja: upravičeno lahko dvomimo, da bo to kadarkoli sploh *mogoče*.« (De Morgan, 1847/1926: 276, v Hamblin, 1970/2004: 13)